

گوڤگرتنی دبلنی مندالیک که له گهل خیزانه کهیدا داوا پیشکش دهکات له فهر مانگهی کۆچدا

تۆ بانگهیز کر اویت بۆ گوڤگرتنی فهر مانگهی کۆچ. ئەم رینماییه باسی مافهکانت و ئهرکهکانت دهکات له گوڤگرتنه کهیدا. پیکهوه له گهل سهر پهرشته کهیدا بیخویننهوه. ئەگهر شتیک به ناروونی مایهوه، بۆ زانیاری زیاتر پرسیار له سهر پهرشته کهمت بکه یان له دهسپیکهی گوڤگرتنه کهیدا پرسیار له کارمهنده کهی فهر مانگهی کۆچ بکه.

مه بهست له گوڤگرتنه که چیه؟

- خیزانه کهمت داوا ی مافی پهنابهری له فیلهندا کردوه. له گوڤگرتنه کهیدا ئەو شتانه روون دهکهینهوه که کاریگهر بیان بۆ سهر ئەوه ههیه که، ئایا داوا کهمت له فیلهندا تاوتوئ دهکریت یان نا کریت. له گوڤگرتنه کهیدا بنهماکانی مافی پهنابهری روون نا کریتتهوه.
- ئەوهی که له چ ولاتیکدا داوا کهمت تاوتوئ دهکریت، له سهر بنهمای ئەو ریکاره دهبیت که به پنی ریسای دبلن دیاری کراوه که بهشیکه له یاسای یهکیتی ئەوروپا.
- فهر مانگهی کۆچ له سهر بنهمای گوڤگرتنی دبلن ئەوه روون دهکاتهوه که چی ولاتیک بهر پرسیاره له تاوتوئکردنی داوا کهمت و ئایا داوا کهمت و مردهگیریت بۆ ئەوهی له فیلهندا لیکولینهوهی تیا بکریت یان نا.
- ولاتانی دبلن بریتین له ههموو ولاتانی یهکیتی ئەوروپان و نهرویج و سویسرا و ئایسلهندا و لیختنشتاین.
- ههروهها ئەگهر پیشتر پاراستننی نیودهولەتیت له ولاتیکهی تری یهکیتی ئەوروپا و مرگرتبیت، دمتوانریت واز له داوا کهمت بهینریت و لیکولینهوی لئ نهکریت. لهو کاتهیدا پرسیارمه که له سهر ریکاری دبلن نییه. لهم حالتهیدا له گوڤگرتنه کهیدا ئەو هویانه روون دهکرینهوه که بۆچی دهبیت سهر مرای ئەومش داوا کهمت له فیلهندا تاوتوئ بکریت.
- ئەگهر دهتهویت له سهر بنهمایهکی تر داوا ی مؤلەتی مانهوه (نیقامه) بکهیت، دهبیت بۆ ئەو مه بهسته داوا یهکی جیاواز پیشکش بکهیت که پاره ی رسوماتی دهریت. ئەو جۆره بنهمایه بۆ نمونه دهکریت پهوهندیی خیزانی بیت.

مافه‌کانی تو له گوینگرته‌که‌دا چین؟

- به گشتی له گوینگرته‌که‌دا سەرپەرشته‌که‌ت له‌گه‌ئادا ده‌بیت. بۆ ماوه‌یه‌کی کهم به‌بێ سەرپەرشته‌که‌شت گویت لێ ده‌گیریت.
- له گوینگرته‌که‌دا مافی ئه‌مه‌تان هه‌یه که پارێزهری یاسایی به‌کاربه‌ین. پارێزهر به‌بیرکردنه‌وه‌ی خۆی بریار ده‌دات بۆ به‌شداری کردن له گوینگرته‌که‌دا.
- ئه‌گه‌ر پێویست بکات سەرپەرشته‌که‌ت مشووری ئه‌وه ده‌خوات که پارێزهریکت بۆ بگرت بۆ گوینگرته‌که‌. ئه‌گه‌ر سەرپەرشته‌که‌ت پارێزهر نه‌هێنیت بۆ گوینگرته‌که‌، ده‌توانین گوینگرته‌که‌ به‌بێ پارێزهریش ئه‌نجام ده‌ین.
- له گوینگرته‌که‌دا وەرگیری زاره‌کی هه‌یه بۆ یارمه‌تیدان. ئه‌وه هه‌موو ئه‌وه شتانه‌ی که له گوینگرته‌که‌دا ده‌وترین بێلایه‌نانه وهریده‌گیریت. وەرگیر یان له‌وه شوینهدا ئاماده ده‌بیت یانیش ده‌توانیت به‌ته‌له‌فون یان به‌ په‌یوه‌ندی قیدیوی وەرگیران بکات.
- کارمندی چاوپیکه‌وتنکار و وەرگیر و پارێزهر ئه‌رکی به‌نه‌ینی پاراستن یان له‌ئسته‌ودایه، واته ئه‌وان ناتوانن هه‌یج شتی که له‌وه په‌یوه‌ندیان به‌تووه هه‌یه به‌ نه‌ینی ده‌پارێزرین. ده‌توانین ئه‌وه بابته‌نه‌ی که باسیان ده‌که‌یت له‌ئهدامانی خیزانه‌که‌ت به‌ نه‌ینی بگه‌ڕین، ئه‌گه‌ر ئاشکرادنیان بێته‌ مایه‌ی مه‌ترسی یان زیان بۆ خۆت یان بۆ که‌سه‌ نزیکه‌کانت. ده‌توانیت له‌م گوینگرته‌دا راو‌ب‌چوونی خۆت له‌وه باره‌یه‌وه باس بکه‌یت.

ئه‌رکه‌کانت چین له گوینگرته‌که‌دا؟

- له‌ به‌رژمونه‌ندی خۆتدایه که هه‌موو ئه‌وه شتانه‌ی که کاربگه‌ریان بۆ سەر داواکه‌ت هه‌یه له گوینگرته‌که‌دا راستیه‌که‌ی بلێیت.
- له‌ به‌رژمونه‌ندی خۆتدایه که باسی شته‌ زه‌حمه‌ته‌کانیش بکه‌یت.
- راستیه‌کان بلێ. ئه‌گه‌ر شتی که له‌بیر نه‌ماوه یان نایزانیته، هه‌وڵ مه‌ده له‌ خۆته‌وه و له‌لام بدۆزیته‌وه. بلێ نازانم یان له‌بیرم نه‌یه. ئه‌گه‌ر قسه‌ی راست نه‌که‌یت، بۆی هه‌یه باوه‌رکردن به‌وه شتانه‌ی که باسیان ده‌که‌یت لاواز بکات.
- له گوینگرته‌که‌دا ناو و کاتی راسته‌قینه‌ی خۆت بلێیت. ئه‌گه‌ر له‌ داها‌توودا به‌تووی زانیارییه که‌سییه‌کانی خۆت بگه‌ڕیت، پێویستیه‌ به‌ پاسه‌پۆرت یان هه‌ر به‌لگه‌نامه‌یه‌کی تری فهرمی ناسنامه‌ی که‌سیته‌ی ده‌بیت.
- فهرمانگه‌ی کۆچ زانیارییه که‌سییه‌کان و بنه‌ماکانی داواکه‌ت له‌ سیسته‌می تاوتوێکردنی که‌سییه‌کانی کاروباری بیاپه‌یه‌کاندا تو‌مار ده‌کات، که تو‌ماریکی فهرمییه. پێشکه‌شکردنی زانیاری هه‌له‌ بۆ تو‌ماری فهرمی تاوانیکه که سزای به‌دواوه‌یه. له‌ فینله‌ندا به‌رپرسیاریتی تاوان ئه‌وه که‌سانه ده‌گه‌ریته‌وه که ته‌مه‌نیان بووه‌ته ۱۵ سا‌لان.
- پێشکه‌شکردنی زانیاری ناسنامه‌ی که‌سیته‌ی هه‌له‌ بۆ لایه‌نه‌ فهرمییه‌کان به‌ پێی یاسا تاوانیکه که سزای به‌دواوه‌یه. له‌ فینله‌ندا به‌رپرسیاریتی تاوان ئه‌وه که‌سانه ده‌گه‌ریته‌وه که ته‌مه‌نیان بووه‌ته ۱۵ سا‌لان.
- ئاگاداره‌، پێشکه‌شکردنی زانیاری هه‌له‌ یان شارده‌نه‌وه‌ی زانیارییه راسته‌کان بۆی هه‌یه له‌ داها‌توودا بێته‌ هۆی کشاندنه‌وه‌ی ئه‌وه مۆله‌ته‌ی که پێشتر پێت دراوه و تاوتوێکردنی بابته‌کانی دیکه‌ش قورس بکات.

چۆن باشه‌ خۆت بۆ گوینگرته‌که‌ ناماده‌ بکه‌یت؟

- پێش گوینگرته‌که‌ پیکه‌وه له‌گه‌ل سەرپەرشته‌که‌ت خۆت به‌ هه‌موو ئه‌وه رێنمایی و بلاوکراوانه ئاشنا بکه که له‌ لایه‌ن کاربه‌ده‌ستانه‌وه پێت دراوان. هه‌رده‌م گرینگه که خۆت ئاشنای ئه‌وه بلاوکراوانه‌ش بکه‌یت که په‌یوه‌ندیان به‌ ریکاری دبلنه‌وه هه‌یه. ئه‌گه‌ر ئه‌وه بلاوکراوانه‌ت لا نه‌یه، ئه‌وانه له‌ په‌یجه‌کانی ئینته‌رنه‌تی فهرمانگه‌ی کۆچ ده‌بینیته‌وه: migri.fi/esitteet.
- بلاوکراوه‌کان له‌ ژێر ناوێشان "Turvapaikka ja Dublin-menettely" دان.
- ئه‌گه‌ر هۆیه‌کی پاساودراوت هه‌یه بۆ ئه‌وه‌ی به‌تووی وەرگیره‌که یان چاوپیکه‌وتنکاره‌که ژن بێت یان پیاو بێت، له‌وه باره‌یه‌وه له‌ کاتیکی زوودا پێش گوینگرته‌که‌ له‌گه‌ل سەرپەرشته‌که‌ت قسه‌ بکه. ئه‌وه خواسته‌که‌ت ده‌گه‌یه‌نیته‌ فهرمانگه‌ی کۆچ. فهرمانگه‌ی کۆچ هه‌لیده‌سه‌نگینیت که نایا هۆیه‌که پاساوی هه‌یه یان نا.

- ئەگەر بارى تەندروستىت بەجۈرىكە كە كارىگەرىيى لەسەر بەرئومچوونى گۈيگرتتەكە دەبىت، پىشومختە باسى ئەو لەگەل سەرپەرشتەت يان كارمەندى ناومندى پىشوازى بىكە. ناومندى پىشوازى دەتوانىت بە رەزامەندىي خۆت يان سەرپەرشتەكەت بەھۆى بابەتەكەھ پىش گۈيگرتتەكە پەيوەندى بە فەرمانگەى كۈچمە بىكات.

لە رۆزى گۈيگرتتەكەدا بەم شىۋەيە لە فەرمانگەى كۈچدا مامەلە بىكەن

- ناتوانىت بەبى ھۆيەكى باش گۈيگرتتەكە بۇ كاتىكى تر دوا بەخىت. ئەگەر لە رۆزى گۈيگرتتەكەدا نەخۆش كەوتىت، دەسبەجى ناومندى پىشوازىبەكەت ئاگاداربەكەر مەھ. پىويستە لەسەر سەرپەرشتەكەت يان يارمەتيدەر مەكەت ئەوپەرى ۱ ھەفتە لە دواى رۆزى گۈيگرتتەكە راپورتى پەرسنارى نەخۆشى يان دكتورى ناومندى پىشوازى سەبارەت بە نەخۆشكەوتتەكەت بگەيەنپتە فەرمانگەى كۈچ. ئەگەر بەبى ھۆيەكى پاساودراو نەھاتىت بۇ گۈيگرتتەكە، دەتوانىت بىر يار لەسەر داواكە بدرىت بەبى گۈيگرتن.
- كاتىك كە دەگەنە ناو فەرمانگەى كۈچ، بۇى ھەيە پىشكىنى ئەمىنئان بۇ بىكرىت.
- كارتى نەفەرى ناومندى پىشوازىبەكەت پىشانى پاسەوانى فەرمانگەى كۈچ بە.
- تەنھا ئەو كەسانە دەتوانن بەشدارى لە گۈيگرتتەكەدا بىكەن كە بانگەپزى گۈيگرتتەكە كراون لەگەل ئەوانەى كە پىشومخت لەگەل فەرمانگەى كۈچدا رىكەتتەون.
- ئەگەر دەتەوت كەسى يارمەتيدەر لەگەلتدا بىت، پىويستە لەسەر سەرپەرشتەكەت يان كەسە يارمەتيدەر مەكەت پىشومختە بە نووسراو لەو بارەيەھە پەرسىار لە فەرمانگەى كۈچ بىكەن. لە حالەتەكانى دىكەدا چاوپىكەوتتەكار لە سەرنەى گۈيگرتتەكەدا بىر يار دەدات كە ئايا رىگە دەدرىت كەسە يارمەتيدەر مەكە لەگەلت بىت يان نا. كەسى يارمەتيدەر پارىزەر نىيە و لە پرونكر دەنەھى بابەتەكاندا بەشدارى ناكات.
- چاوپىكەوتتەكار كارمەندى فەرمانگەى كۈچە. ئەو يان لە شۆينەكەدا نامادەيە يانىش لە رىگەى پەيوەندىي فېدېۋىيەھ بەشدارى دەكات.
- دەنگەكانى گۈيگرتتەكە تومار دەكرىن. ھەروەھ لە ژورمەكەدا كامىراى چاودىرەش ھەيە كە وىنەكان تومار دەكات.
- ھەر كاتىك پىويست بىكات دەتوانن پشوو وەر بىگرىن. توش ھەموو كاتىك دەتوانىت داواى پشوو بىكەيت.

لە گۈيگرتتەكەدا چى رەوھەدات؟

- لە دەسپىندا چاوپىكەوتتەكار باسى ئەو دەكات كە لە گۈيگرتتەكەدا چى دەكرىت و لەو دەلنبا دەبىتەھە كە تو لە مافەكان و بەرپەرسىار يەكانت تىگەپىشتووى. ئەگەر شىتىك تىنەگەپىشتىت پەرسىار بىكە. ئەگەر لە وەرگىر مەكە تىنەگەپىشتىت قسە بىكە.
- چاوپىكەوتتەكار مەكە ئەم پەرسىارانەى لاي خوار مەت لى دەكات:
  - زانىار يەكانى ناسنامەى كەسپىت
  - زانىارى لەبارەى خىزانەكەت و خزم و كەسەكانتەھە
  - زانىارى لەبارەى مۇلەتەكانى مانەھە (ئىقامە) و فېزا ھەروەھ داواكانى پەنابەرى لە ولاتانى دىكەدا
  - زانىارى لەبارەى مانەھەت لە ئەورۇپا بەر لە ھاتنت بۇ فېنلەندا
  - رىگەى گەشتەكەت بۇ فېنلەندا
  - ئەو ھۆبانەى كە لەبەر ئەوانە ناپىت تو بگەر ىندرنىتەھە بۇ ولاتىكى دىكە
  - ئەگەر لە ولاتىكى دىكەدا پاراستنى نىدومولەتتەت وەرگرتوۋە ئەو ھۆبانە چىن كە لەبەر ئەوانە دەبىت داواكەت لە فېنلەندا تاوتوئ بىكرىت
  - ھەلوئىستت چى دەبىت بەرامبەر بىر يارى لە ولات دەركردن و قەدەغەكردى ھاتنەھەت بۇ ولاتەكە.
- فەرمانگەى كۈچ دەتوانىت لە گۈيگرتتەكەدا پەرسىارى ئەو پرونكر دەنەھەت لى بىكات كە دەكرىت كارىگەرىيان ھەبىت بۇ سەر چارەسەر كەردنى كەپسەكەت. بۇ نمونە، ئەگەر لە فېنلەندا گومانى تاوانكارىت لەسەر ھەبىت يان لە فېنلەندا بەھۆى تاوانەھە حوكم درابىت، بۇى ھەيە كارىگەرىيە ھەبىت بۇ سەر تاوتوئىكردى كەپسەكەت لە فەرمانگەى كۈچدا. ئەگەر پىويست بىكات فەرمانگەى كۈچ لە كاتى گۈيگرتتەكەدا دەرفەتى ئەمەت دەداتى كە راو بۇچوونى خۆت لەو بارەيەھە بلىت.

- چاوپیکهوتنکار ئه شتانهی که له گوئگرتنهکهدا دهوترین له کومپوتهرهکهدا دهینوسیت. ئه یاداشتانهی که دنووسرینهوه پئی دهوتریت کونوس. له کوتایی گوئگرتنهکهدا پشکنین بۆ ئهوه دهکریت که چاوپیکهوتنکار ههموو شتهکانی به دروستی نووسیوه. وهرگیز کونوسهکهت بۆ دهخوئینتهوه. ئهگهر تئیینیت کرد که له شوئیننیکدا ههله کراوه، قسه بکه. دواى چاککردنهوهی ههلهکان ئهگهر ههین، نووسراومه که پرینت دهکریت و ئهوانهی که له گوئگرتنهکهدا بهشداربوونه واژوی دهکن. کۆپیهکی کونوسهکه دهکریت به سهپرشتهکهت.

فهرمانگهی کۆچ چون بریار دهدهکات؟

- له ریسای دبلندا چهندین هوی جیاواز دیاریکراون که لهسهه بنهمای ئهوانه ولاتیکی دیاریکراو بهرپرسیار دهبیت له تاوتویکردنی داواکهت. ئهوه هویانهش ئهمانهن: ۱) ئهندامانی خیزان له ولاتانی دبلندا ۲) فیزا یان مۆلهتی مانهوه له ولاتانی دبلندا ۳) مانهوه یان پیا تئیههین له ولاتانی دبلندا ۴) داواى پهناهریی پئیشوو. فهرمانگهی کۆچ به پئی ئهوه ئهولهبواتانهی که له ریسای دبلندا دیاری کراون پشکنین بۆ ههموو ئهم هویانه دهکات.
- فهرمانگهی کۆچ لهسهه بنهمای ئهوه زانیاریانهی که له گوئگرتنهکهدا سهپرشتهکانت داویانه لهگهله ئهوه مادانهی دیکه که خراونهته روو بریار له بابهتهکهت دهکات. ههروهها له جارسههکردنی بابهتهکهدا گیرانهوهکانی توش لهچاو دهگیرین.
- ئهگهر داواکانتان رعت بکرینهوه، دهتوانریت خیزانهکهتان بگهریندریتتهوه و بریاری قهدهغهکردنی هاتنهوهی بۆ بدریت که فینلهندا دهگریتهوه.